



Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Teie: 05.08.2025 nr 8.1.1/25-0443/-2T

Meie: 19.09.2025 nr 5-1/45-2

**Siseministeeriumi arvamus Euroopa
Konkurentsivõime Fondi (ECF) määruse
ettepaneku kohta, COM(2025) 555**

Tulenevalt Riigikantselei resolutsioonist 2-5/25-01469 esitab Siseministeerium oma arvamuse Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile seoses Euroopa Konkurentsivõime Fondi (edaspidi *ECF*) määruse ettepanekuga, COM(2025) 555. Ülevaate koostasid Siseministeeriumi EL ja välissuhete osakond, strateegia- ja arendusosakond, digi- ja teabehaldusosakond ning välisvahendite osakond (info@siseministeerium.ee). Valdkonna eest vastutab varade asekancler Krista Aas (krista.aas@siseministeerium.ee).

Siseministeerium toetab esitatud määruse ettepanekut. ECF-i poliitikavaldkondadest on Siseministeeriumi vaatest olulised Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) digitaalne juhtpositsioon ning kerksus ja julgeolek, kaitsetööstus ja kosmos. Digitaalse juhtimise toetus käsitleb laiemalt digisektori ulatust, sh tehisintellekt, kõrgjõudlusega andmetöötlus, kvanttehnoloogiad, pilvetehnoloogiad, sidevõrk, usaldustehnoloogiad ning uued digitehnoloogiad. Siseministeeriumi jaoks on oluline olla informeeritud ja teadlik antud rahastamisvõimalustest ja valdkonna strateegilistest suundadest.

ECF loomine esindab strateegiliselt olulist sammu EL-i sisejulgeoleku ja -turvalisuse tugevdamisel läbi tehnoloogilise innovatsiooni, vastupanuvõime ja strateegiliste sektorite toetamise. Selle fondi kaudu koondatakse mitmed olemasolevad rahastamisvahendid ühtsesse struktuuri, et vähendada killustatust ning parandada investeeringute mõju ja tõhusust olulistes valdkondades nagu digitehnoloogia, puhas energia, kaitsetööstus ja kosmosevaldkond. ECF-i tegevus on kavandatud perioodiks 2028–2034 ning selle eelarve ulatus ulatub ligi 234 miljardile eurole, mis võimaldab pikaajalist ja läbimõeldud investeerimist strateegilistesse eesmärkidesse.

Sisejulgeoleku ja -turvalisuse valdkonnas tähendab see fundamentaalset muutust, kuna rahalised vahendid ja teadusuuringud nii avalikult kui ka erasektorilt kujundatakse ühtseks vastupanuvõime ja strateegilise autonoomia mehhanismiks. ECF toetab tsiviiljulgeoleku tööstusvaldkonda, julgustades kaasaegsete, kõrgtehnoloogiliste lahenduste loomist, mis aitavad toime tulla kasvavate hübriidohtude, küberkuritegevuse ja terroristlike rünnakutega. Lisaks kaasab fond paremini idufirmasid ning VKE-sid, mis on potentsiaalselt kiire innovatsiooniallikana just julgeoleku ja kaitse valdkonnas, võimaldades neil lihtsamat ligipääsu

kapitalile ning projektinõustamist. See on EL-i jaoks oluline arvestades, et teadus- ja tööstuspoliitika sidusus ning rahaliste vahendite efektiivne koordineerimine suurendavad võimekust vastata mitmetahulistele strateegilistele ohtudele.

Samas tuleb silmas pidada, et ulatuslik rahastamine hõlmab suuremaid riske, mis nõuavad rangeid kontrolli- ja järelevalvemeetmeid. Fondi suurem keerukus ja lai valdkondade haare võivad luua halduskoormust ja bürokraatiat, mis omakorda võivad aeglustada rahastamisprotsesse ning raskendada kiiresti reageerimist muutustele või kriisidele. Turvalisuse tagamise eesmärgil on fondis sätestatud ranged pädevus- ja kontrollinõuded, eriti seoses salastatud teabe ja julgeolekupiirangutega, mis peavad olema piisavad, kuid samas mitte liigselt piiramaks innovatsiooni ja rahvusvahelist koostööd.

ECF-ist pärinev potentsiaalne kasu on aga märkimisväärne. Esiteks võimaldab ühtne rahastamisraamistik integreerida ja koordineerida EL-i tasandi poliitikaid, tõhustades sellega investeeringuid innovatsiooni ja tehnoloogiate tootmisse. Fond aitab ka vähendada CO₂-heiteid tööstuses ja transpordis, toetades rohetehnoloogiaid, mis omakorda tugevdab kriisi- ja julgeolekuvastupidavust, kuna ka keskkonnaprobleemid võivad kujutada kasvavat julgeolekuohtu. Samuti on oluline ECF panus digitaalse juhtpositsiooni tugevdamisse ja küberturvalisuse alases võimekuses, mis on tänases maailmas lahutamatud osad siseturvalisuse tagamisel.

Oluline on ka sotsiaalne mõõde, kus ECF toetab oskuste arendamist just strateegilistes sektorites, aidates kaasa tööhõivele ning kindlustades, et Euroopa talendid suudavad uute tehnoloogiate tarbeks vastavad teadmised omandada ja pidevalt täiendada. Lõppkokkuvõttes aitab see kaasa Euroopa kodanike paremale turvatundele ning majanduslikule heaolule; investeeringud teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni tugevdavad ELi positsiooni ülemaailmselt.

ECF kujutab endast hästi kavandatud investeerimistööriista, mis paneb rõhku sisejulgeoleku tugevdamisele läbi teaduse ja tööstuse ühtse arengu, riskide maandamise ja koostööpõhise poliitikajuhtimise. Riskidest hoolimata on selle instrumendi õnnestunud kasutuselevõtt oluline samm EL-i vastupanuvõime ja julgeoleku tugevdamisel, aidates tagada jätkusuutlikku konkurentsivõimet Euroopas ning vastata uutele ja keerukatele sisejulgeoleku väljakutsetele efektiivselt ja koordineeritult.

Lisaks on ECF määruse eelnõu tihedalt seotud nn riigiplaani määruse eelnõuga, sest liikmesriigid võivad taotleda täiendavalt riigiplaani vahendite suunamist ECF-i ning neid tuleb kasutada selle liikmesriigi huvides (eelnõu artikkel 5 lõige 2). See säte väärrib toetamist, sest võimaldab mingit osa riigiplaani rakendamiseks eraldatud vahenditest kasutada läbi ECFi ilma, et need oleks seotud riigiplaanis sätestatud reformidega. Kui nende vahendite kasutamine ECF-is ebaõnnestub, võib liikmesriik taotleda vahendite suunamist tagasi riigiplaani.

Siiski vajavad ECF-i rakendamise detailid, sh liikmesriigi kohustused ja selle fondi rakendamise administratiivne koormus, eelnõu läbirääkimistel täpsustamist. Kuna eelnõu eesmärgid, mis on sätestatud artikli 3 lõike 1 punktides a, f, h ning lõike 2 punktides c ja d (3)

ja (4) puudutavad ka Siseministeeriumi ning Siseministeerium ja tema valitsemisala asutused võivad eelnõu artikli 9 lõike 2 kohaselt olla ka toetuste sihtrühmaks, siis soovime olla kursis eelnõu läbirääkimistel saadava täiendava teabega ning sammudega, mis võetakse riigisiseseks rakendamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Krista Aas
varade asekancler

Katarina Budrik 6125144
katarina.budrik@siseministeerium.ee